

nutné pozornosti, takže se již veřejná kritika těchto poměrů zmocnila, což žalobce dokládá novinářským článkem o tom, jak obecní správa v různých směrech zanedbává úkoly místní policie«. V dovolání zdůrazňuje pak žalobce, že je nezbytným požadavkem, by obce na cestách a náměstích, jichž smí obecnstvo používat, nenechávaly tak nebezpečné předměty, jako studni, bez nutných bezpečnostních opatření. Oba nižší soudy jsou v podstatě za jedno v tom, že žalovaná obec žalobcův úraz zavinila, protože studni obehnila jen naprosto nepostačující zdí, studni trpěla ve středu místní obce přímo vedle dvou hojně používaných cest a místa toho vůbec neosvětlila nebo je osvětlila naprosto nedostatečně. Ze všeho toho — jak z vývodů žalobcových, tak z důvodů nižších soudů — vyplývá, že v projednávaném sporu nejde o nárok, opřený o důvod soukromoprávní, že nejde o případ, kde obecní orgány úmyslně nebo z nedbalosti opominutím porušily zvláštní zákonné předpisy neb jiná závazná nařízení, která ukládají majiteli domu, pozemku, živnostenského podniku a p. zvláštní opatření k ochraně třetích osob nebo cizího majetku. Naopak z toho, co bylo uvedeno, plyne jasně, že tu jde o případ, v němž strana odvozuje žalobní nárok ze zanedbání povinností obce jako veřejnoprávního podmětu pečovat o bezpečnost osob, jakož i bezpečnost a snadnost chůze a vozby po ulicích a veřejných náměstích. Povinnost ta jest obcím uložena v § 28 čís. 2 a 3 ob. zřiz. pro Čechy a spadá svou povahou právě tak jako povinnosti uvedené v §§ 35 a 36 obec. zřiz. pod pojem místní policie po rozumu §u 37 obec. zřiz., zahrnující v sobě všechny policejní zájmy, svěřené obcím, tedy jak povinnosti uvedené v §§ 35 a 36 obec. zřiz., tak i péči o policejně řádný stav ulic a cest a jejich příslušenství (§ 28 čís. 3 obec. zřiz.). O náhradu škody ze zanedbání povinností místní policie podle § 37 obec. zřiz. stanoví však tento předpis v odstavci druhém výjimkou z §u 1338 obč. zák., že rozhodne politický úřad, zda jest obec povinna dáti náhradu, takže až do rozhodnutí toho je právní pořad vyloučen (srov. rozh. č. 5006 sb. n. s.). Bylo proto podle §§ 240 třetí odstavec, 471 čís. 7, 477 čís. 6 a 478 první odstavec a 513 c. ř. s. rozsudky nižších soudů, jakož i předchozí řízení pro zmatečnost zrušiti a žalobu odmítnouti.

Čís. 6339.

Opomenutí kromě poměrů obligačních zakládá, jsouc bezprávným, pouze tehdy závazek k náhradě škody, ukládá-li zákon povinnost k pozitivnímu jednání.

Pokud neručí pořadatel noční slavnosti na hoře za úraz, jež utrpěl návštěvník, nadcházeje si cestu, pádem do lomu.

(Rozh. ze dne 6. října 1926, Rv I 216/26.)

K-ské družstvo pořádalo slavnost »pálení čarodějnic« na hoře K., náležející musejnímu spolku v P. Slavnost navštívila též žalobkyně, jež na zpáteční cestě za tmy šla po neosvětlené stezce podél lomu, sřítla

se do lomu a těžce se poranila. Žalobní nárok proti družstvu neuznal procesní soud prvního stádu důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu podle Šu 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká dovolatelka rozsudkům nižších soudů, že přehlédly, že žalované družstvo se dopustilo hrubého opomenutí, nepostaravši se o bezpečnostní opatření na stezce vedoucí z hradu K. nejkratším směrem do S. a Ch. v tom směru. bv nikdo ze stezky té v noci nezbloudil a do otevřeného lomu nespádl; že tam nezřídilo na pokraji lomu zábradlí, že stezku neosvětlilo a výstražnými znameními neopatřilo. Výtku tuto činí neprávem, neboť může sice bezprávný čin, jenž zakládá povinnost k náhradě škody, býti též rázu negativního (opomenutí), opomenutí však jest kromě poměrů obligačních jen tehdy bezprávným, když zákon ukládá povinnost k pozitivnímu jednání, jako na př. opomenutí bezpečnostních opatření která činiti má podnikatel dolování náležitým ohrazením, nebo podnikatel závodu podle Šu 74 živn. novely ze dne 8. března 1885, čís. 22 ř. zák. v zájmu pomocníků a dělníků, opomenutí postavení výstražných znamení při stavbě (§ 380 tr. zák.). V tomto případě nemůže se však žalobkyně odvolávat na zákonný předpis, podle něhož by povinno bylo družstvo, jež pořádá slavnost na některém místě, postarati se o to, by účastníci slavnosti, až večer domů půjdou mimo pravidelnou cestu, nevzali úraz tím, že, volivše stezku málo schůdnou, neosvětlenou, poblíže propasti vedoucí, když cesta pravidelná, byť i delší, jest bez nebezpečí, od směru stezky se ve tmě uchýlí a do lomu spadnou. Když nejde o děti a lidi ochrany potřebné, nýbrž o lidi dospělé, kteří jsou v plném užívání rozumu, musí se tito sami chrániti před úrazem a šetřiti opatrností, kterou zákon při obyčejných schopnostech u každého člověka předpokládá (§ 1297 obč. zák.). Jest též pravdou, že noční slavnost »pálení čarodějnic« pořádalo na hradě K. »K-cké družstvo« a nikoli majitel K-cké hory »musejní spolek v P.«. Vzhledem k tomu přehlíží žalobkyně, že družstvo nebylo ani oprávněno na cizím pozemku postaviti zábradlí, zřizovati výstražná znamení. Přehlíží též, že slavnost pořádána byla v nádvori hradu K. a nikoli na celé K-cké hoře a že, vracel-li se někdo z místa slavnosti domů, aby si cestu zkrátil, stezkou méně schůdnou, jdoucí mimo cestu pro průvod určenou, která byla bez nebezpečí, cestou vykazující zatáčky poblíže lomu, činil tak na vlastní nebezpečí a vlastní zodpovědnost, to tím spíše, když sám, jako žalobkyně, neznal cesty, kterou volil a když po ní kráčel v noci za tmy, kdy stezka byla neosvětlena a, jak každému člověku z okolí povědomo, vedla poblíže propasti, způsobené lámáním kamene, kterým tři čtvrtiny hory byly již, jak nižší soudy zjišťují, vylámaný a odvezeny, a když pak s této stezky zbloudil a do lomu spádl. Na omylu jest dovolatelka, míníc, že mohlo družstvo použití stezky na plakátech a pozvánkách zakázati; vždyť nebylo k takovému zákazu ani

oprávněno. Mohlo sice upozorniti na nebezpečí cesty té v době noční, avšak, když toho neučinilo, nepřevzalo nikterak na se zodpovědnost za úraz žalobkyně. Žalobkyně byla tehdy osobou dvacet roků starou, tedy dospělou, u které lze předpokládati tolik rozumu a soudnosti, že se může sama uchrániti nebezpečí. Kázal již zdravý rozum a vrozená opatrnost, by žalobkyně nepoužila ke zpáteční cestě štezky v noční době za tmy neosvětlené, klikaté, nad kamenným lomem vedoucí, jejíhož směru ani sama dobře neznala. Neodpovídá tedy žalované družstvo za následky úrazu, který žalobkyně pádem do lomu utrpěla. Pokud přičítá výhradnou vinu neb aspoň spoluvinu na svém zranění žalovanému družstvu, právem nižší soudy zavinění žalovaného družstva neuznaly, neboť družstvo nedopustilo se svými jednáními bezprávného činu, ani pozitivního ani opomenutí, jenž by závazek k náhradě škody zcela neb z části odůvodňoval.

Čís. 6340.

Zavázali-li se prodávající spoluvlastníci nemovitosti zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty každý polovicí, jest každý z nich v poměru ke kupiteli povinen zaplatiti pouze polovicí dávky a nemůže kupitel zadržovati žádnému z nich část kupní ceny, naň vypadající, pokud převyšuje polovinu dávky z přírůstku hodnoty majetku. Byla-li pohledávka prodávatele proti kupiteli na zaplacení kupní ceny zabavena a přikázána k vybrání, jest kupitel povinen složit kupní cenu (zbytek její po odečtení polovice dávky z majetku) na soudě.

(Rozh. ze dne 6. října 1926, Rv I 342/26.)

V kupní smlouvě ze dne 25. dubna 1922, již prodala žalobkyně a její manžel žalovanému nemovitost, zavázali se prodávající, že zaplatí dávku z přírůstku hodnoty. Proti žalobě spoluprodávatelky na žalovaného o nedoplatek kupní ceny 17.880 Kč 30 h, jenž vypadal na její polovicí, namítl žalovaný, že prodávatelé dávky z přírůstku hodnoty, pravoplatně vyměřené 21.078 Kč 95 h, dosud nezaplatili a že zažalovaná pohledávka co do více méně 18.000 Kč byla k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze pro nezaplacenou dávku z přírůstku hodnoty zabavena a přikázána k vybrání. Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobkyni složením na soudě 7.340 Kč 83 h, další žalobní žádost ohledně zaplacení 10.539 Kč 47 h pro tentokrát zamítl. Důvody: Polovice dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti činí 10.539 Kč 47 h. K zaplacení polovice dávky z přírůstku hodnoty žalobkyně podle kupní smlouvy z 25. dubna 1922 výslovně se zavázala žalovanému a bylo tudíž z důvodu, že žalobkyně povinnosti své v tomto směru dosud nevyhověla, ohledně žalobního nároku co do částky 10.539 Kč 47 h uznati právem, že se žaloba zamítá pro tentokrát (§ 1052 obč. zák.). K tomu se podotýká, že okolnost, že žalobkyně má platiti vyměřenou dávku z přírůstku hodnotu rukou společnou a nerozdílnou se svým manželem, v tomto sporu jest nerozhodnou,